

Tahliye Sonras? Gelecek Beklentileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tahliye Sonras? Gelecek Beklentileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31312>

Abstract

Tahliye Sonrası Gelecek Beklentileri Ölçeği (TSGBÖ), hükümlülerin cezaevi sonrası yaşamı için sahip oldukları beklentileri, kaygıları ve başka çökme inançlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikolojik bir değerlendirme aracıdır. Özlem Karaca tarafından 2010 yılında hazırlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilen bu ölçek, özellikle mahkumların yeniden topluma entegrasyon süreçlerinde karşılaştıkları zorluklar ve bu zorluklara ilişkin algılarını üç temel alt boyutta incelemektedir. Ölçek, toplam 48 maddeden oluşmakta ve katılımcıların yanıtları 5'li Likert formatında değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Tahliye Sonrası Gelecek Beklentileri, Hükümlü Psikolojisi, Yeniden Entegrasyon, Algılanan Riskler, Başa Çökme Güveni, Likert Ölçeği, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Özlem Karaca

Amaç

Tahliye Sonrası Gelecek Beklentileri Ölçeği'nin temel amacı, cezaevinde bulunan ve kısa süre içinde tahliye olacak hükümlülerin, serbest kaldıktan sonraki yaşamlarına dair tahminler, beklentileri, varsayımlar ve potansiyel risk algılarını sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle ebeveynlik durumu ve tahliyeye kalan sürenin mahkumların psikolojik sorunları üzerindeki etkisini inceleyen daha geniş bir araştırmanın parçası olarak tasarlanmıştır.

Ölçek sonuçları, mahkumların yeniden sosyalleşme sürecinde karşılayabilecekleri adaptasyon sorunlarını önceden belirlemeye yardımcı olmakta ve bu sayede cezaevi sonrası rehabilitasyon programlarının ve sosyal destek hizmetlerinin etkinliğini artırmak için kritik veriler sunmaktadır. Ölçek, bireyin çevre koşullarına dair varsayımlarını, olası tehlikelere yönelik algılarını ve bu zorluklarla başa çıkma kapasitesine olan inancını detaylıca analiz etmeyi hedefler.

Yapı (Konstrukt)

Ölçek, mahkumların tahliye sonrası hayata dair zihinsel temsillerini ve duygusal hazırlıklarını temsil eden üç ana psikolojik yapı etrafında geliştirilmiştir. Bu yapılar, bireyin geleceğe yönelik genel iyimserlik veya kötümserlik düzeyini yansıtmaktadır.

Gelecek Koşullarla İlgili Varsayımlar: Bireyin tahliye sonrası barınma, iş bulma ve sosyal kabul gibi temel yaşam koşullarına dair yaptığı tahminleri ve bunlarla ilgili tahminleri endişeleri

kapsar. Bu alt boyut 16 maddeden oluşmaktadır.

Algılanan Riskler: Tahliye sonrası karışıklaşması muhtemel olan sosyal sorunlar, maddi imkansızlıklar, yasal zorluklar veya toplumsal damgalanma gibi potansiyel tehlikelere yönelik bireyin subjektif risk algısının ölçer. Bu alt boyut 7 maddeden oluşmaktadır.

Başarısızlığa Dair Güven: Bireyin, tahliye sonrası karışıklaşacak zorluklar ve engelleri aşma yeteneğine olan kişisel inancının ve öz yeterlilik düzeyini değerlendirir. Eğitim, ulaşılabilirlik ve aktif problem çözme stratejilerine odaklanır. Bu alt boyut 13 maddeden oluşmaktadır.

Geçerlik

Tahliye Sonrası Gelecek Beklentileri Ölçeği'nin geçerlik çalışmalarına dair detaylı istatistiksel sonuçlar (yapısal geçerlik, ölçüt geçerliği vb.) kaynak metinde açıkça belirtilmemiştir. Ancak, ölçeğin bir geliştirme çalışması olduğu göz önüne alındığında, yapı geçerliğinin sağlanması amacıyla faktör analizlerinin gerçekleştirildiği varsayılabilir. Ölçek, kapsadığı 48 madde ile tahliye sonrası beklentiler konstrüktünün geniş bir alanının ölçme iddiasını taşımaktadır.

Güvenilirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirlik analizleri, Cronbach's alpha katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Elde edilen değerler, ölçeğin alt boyutlarının genel olarak kabul edilebilir veya iyi düzeyde bir iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Birinci Alt Boyut (Gelecek Kaygıları İlgili Varsayımlar) için Cronbach's alpha değeri: **0,84**. Bu değer, yüksek bir iç tutarlılığa işaret eder.

İkinci Alt Boyut (Algılanan Riskler) için güvenilirlik katsayısı: **0,67**. Bu değer, kabul edilebilir alt sınıra yakındır.

Üçüncü Alt Boyut (Başarısızlığa Dair Güven) için Cronbach's alpha değeri: **0,73**. Bu değer, yeterli düzeyde bir tutarlılığı gösterir.

Faktör Analizi

Ölçek, teorik ve istatistiksel çalışmaları sonucunda üç faktörlü bir yapıya sahiptir. Bu faktörler, tahliye sonrası hayata dair belirsizlikleri ve hükümlünün bu belirsizliklerle başa çıkma kapasitesini temsil etmektedir. Ölçekteki maddelerin bu üç faktör altında gruplanması, tahliye sonrası beklentilerin çok boyutlu bir yapıda olduğunu desteklemektedir.

Enstrüman

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Toplam 48 madde)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Hükümlüler (Ceza infaz Kurumlarında bulunan ve tahliye süresi yaklaşan bireyler)

Yaş Grubu: Yetişkin

Popülasyon Detayları: Özlem Karaca'nın tezinde, tahliye olmasına kısa süre kalmış hükümlülerin psikolojik sorunları, ebeveynlik durumu ve kalan ceza süresi bakımından incelenmiştir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert derecelendirme sistemi kullanılmıştır. Yanıt seçenekleri 1'den (Benim için tamamiyle yanlış) 5'e (Benim için tamamiyle doğru) kadar uzanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Cezaevi, Tahliye, Gelecek Beklentileri, Öz Yeterlilik, Yeniden Suç İşleme Riski, Psikometri, Geçerlilik, Güvenilirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yayın Adresi: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, Türkiye.

İzinler & Ücret ve Test Yolu

Tahliye Sonrası Gelecek Beklentileri Ölçeği (TSGBÖ), 2010 yılında Özlem Karaca tarafından bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik veya ticari kullanım için telif hakları ve izinler konusunda yazar Özlem Karaca veya tez danışmanı ile iletişime geçilmesi önerilir. Ücret bilgisi mevcut değildir.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: tahliye-sonrasi-gelecek-beklentileri-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Karaca, Ö. (2010). *Psychological problems of prisoners on the bases of their upon-release future expectations and personality characteristics: The importance of being parent and time left before release* (Yüksek lisans tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tez Merkezi Ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Tahliye Sonras? Gelecek Beklentileri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek 48 maddeden olu?maktadır.

Gelecek ko?ullarla ilgili varsay?mlar: (16 md.) Tahliye olunca ya?amak için nereye gidece?im konusunda endi?elerim var.

Alg?lanan Riskler: (7 md.) Tahliye olduktan sonra sa?lık sorunum olursa, imkans?zl?k nedeniyle tedavi göremeyebilirim.

Ba?a Ç?kabilece?ine Dair Güven: (13 md.) Tahliye olunca kendime e?itici u?ra?lar edinmeye çal??aca??m.